

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Jonstoni Historia Naturalis

Ioannis Jonstoni|| Theatrvm|| Vniversale Omnivm|| Animalivm|| Insectorvm

Jonston, Jan

Heilbrunna, MDCCCLXVIII.

VD18 90529197

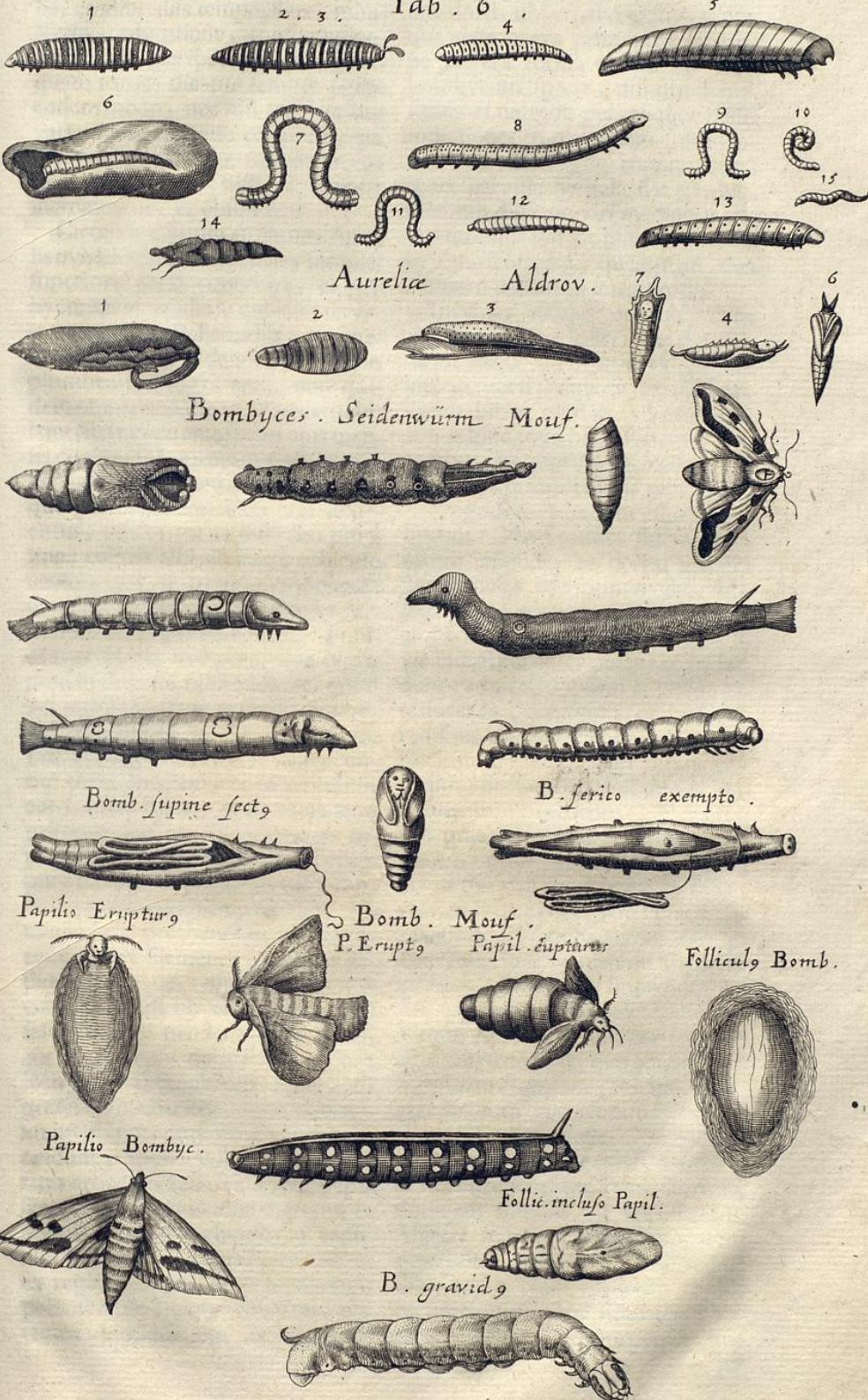
Illustration: Tab. XXII. Erucarum Aldrov [...]

urn:nbn:de:gbv:45:1-11095

Tab. XXII

Eruca *carum* *Aldrov*

Tab. 6

quid diversi in India, Graecia, Italia, et alibi aliis temporibus, ministerio, educatione, consuetudine, et caeteris, perspectum est: quamquam natura dicatur semper agere eodem modo, nec nisi accidentibus variare: id quoque conferent, qui notaverint, ut sic ex multorum experientia naturae historia accipiat incrementum et absolvatur.

Circa vigesimum quintum Aprilis ova bombycum in charta simplici superiore anno procreata, et per hyemem in tepidario cubiculi servata exponebam Solis radiis per fennales orbes incidentibus. Quae plumbea seu nigra erant non quidem omnia uno die in eruculam abibant, sed tamen ante finem ejus mensis cuncta, sub auroram potissimum vermis erumpentibus, prout quisque perfectionem suam erat consecutus, relicta vacua testa seu putamine coloris albi, in latere orbiculo erofo, qua in parte extremitates nonnihil nigrescabant, propter terminum rodendo acceptum. Punicia, et citrea, sive puta, sive nigro puncto discreta, nihil edebant, quod vel intacta fuerant masculo semine, vel principium in eis suffocatum. Hae eruculae intra ovum nanciscuntur suam speciem, et in circulum convolutae jacent, unde exesa testa primum nigrum splendensque caput exerunt, postea tractim prorepunt osculo, et pedicellis nisi suo, et in pavimentum impactione, ad miniculum praebentibus. Statim tunc notavi filamenta ab osculis dependere eaque tenuissima ut vix conspicias nisi obvertas luci. His sece librant, pendentque a foliis, aut etiam sicubi delapiae ex altiore loco eum repetunt, vel experiendi gratia suspenduntur, multiplici flexu involvunt, atque ita sursum contendunt, more vulgarium erucarum arborum folia et flores deparent. Vermiculus niger est et pilosus cum albo circulo, in confinio pectoris et cranii, et alio in ea regione, qua venter contingit pectusculum, eaque cohaeret, qui tamen ob pilositatem non est admo-

dum conspicuus in prima aetate. In fine dorsi, ubi est alvi exitus, pinna quaedam parva prominet: Et plane caetera forma eadem est cum bombycum specie, nisi quod hirsuties et nigredo per aliquot pellis mutationes in glabritiem splendentem, albedinemque transmigrent, et ex parvula bestiola fiat vermis, medium digitum viri mediocris tribus articulis junctis longus, crassus fere auricularem, quamquam non omnium eadem sit magnitudo.

Invenias alias eruculas cum caudae plectro triplici, aut duplici, ita ut majus surrigatur ex circulo ultimo dorsi: minora ex subiecta statim lorica caudae. Vnum vidi majus hinc inde binis stipatum minoribus, in quorum loco alias duntaxat sunt protuberantia puncta.

Progressio erucarum est ut bombycum. Nam caudae fulcra pavimento infigunt, et postea tractim per circulos sece promovent, sublatis primo partibus, inter caudam et pedes posteriores: postea his fixis interstitio inter pectus et pedes, donec ad pectus ipsum et pedes anteriores sit perventum, quibus haerentibus cauda vicissim tollitur et fulcitur gressus. Nam motus animalium fit aliquo quiescente et statim praeveniente. Natis statim praebui tenera mori folia, in quae transtuli eas cultello leviter, vel etiam sivi per se irrepere in folia, cum quibus eas cistellae ligneae demandavi, invadunt autem folia ab extremitatibus et planicie superius inferius. Non enim impediunt rostri appendices. Ita pascebantur ab ultimo Aprilis, et circiter, usque ad Octavum Maii, quo animadverti primam senectam positam, quae erat oscillum nigerrimum splendens cum exili nigra pelle. Solent autem aliquando ante quasi cunctari, et dormire somnum renovatorium, siquidem somnus est appellandus. Abiecta senecta, statim apparent grandiores, leviores, et nigredine dilutiore. Nam corneum capitum tegumentum, quod subnascitur veteri, secundum proportionem ma-